

Poštovani... Dame i gospodo...kolegice i kolege,

Hrvatska je u protekle dvadeset i dvije godine ostvarila sve svoje strateške političke ciljeve. Zemlja je obranjena i međunarodno priznata, slobodna, demokratska i sigurna, s najvišim standardima zaštite manjinskih prava.

Svi hrvatski građani, kao i hrvatski državljani izvan Hrvatske, dali su doprinos na tom teškom i dugom putu: svatko u skladu sa svojim mogućnostima i svojim odlukama. Tisuće su dale najviše i najvrednije, a za tisuću sedamsto dvjema osobama, nestalima ili nasilno odvedenima, Hrvatska i dalje uporno traga i neće prestati.

Hrvatska je stabilna i ugledna članica NATO-saveza. Naše oružane snage, unatoč gospodarskoj krizi, iz dana u dan su sve sposobnije i suvremenije u svakom pogledu.

Hrvatska je predsjedavala Vijećem sigurnosti Ujedinjenih nacija. Hrvatski vojnici časno i hrabro sudjeluju u UN-ovim i NATO-ovim misijama na nekim od najopasnijih mjesta na svijetu: naše misli su s njima.

Hrvatska je, također, i regionalni lider. Kako god tko to tumačio. Razvili smo dobrosusjedske odnose u regiji i učvrstili međunarodni položaj.

Mogu zaključiti da dugo vremena, možda i nikada, nismo bili u povoljnijem položaju.

Prvog srpnja ove godine naša zemlja postala je punopravna članica Europske unije. Naglašavam upravo tu punopravnost, jer pred našim je društvom – nadam se kratkotrajno – razdoblje osvješćivanja te činjenice punopravnosti. Hrvatska nikome ništa ne duguje za ulazak u Uniju. Mijenjali smo se nabolje i ispunili smo visoke kriterije koji su od nas direktno zahtijevani. Nitko nam ništa nije poklonio, kao što nam nitko ništa nije poklonio ni u protekla dva desetljeća. Ni prije toga. Niti tražimo da nam netko nešto daruje. Tražimo, međutim, samo da nas se poštuje. Tražimo da se uvažavaju naša prava, naši napori i naši stavovi.

Inzistiramo i inzistirat ćemo da se Hrvatsku doživljava ravnopravnim partnerom i sugovornikom, jer to je naša obaveza i to vidim kao svoj posao.

Nakon ulaska u Uniju, naš jedini preostali strateški zadatak jest stvoriti uvjete za ugodniji, sadržajniji i sigurniji život svih naših ljudi, građana, te za širenje područja ljudskih prava, individualnih sloboda i argumentiranog dijaloga. Hrvatska, zemlja radišnih, kompetentnih, kreativnih, otvorenih i ambicioznih ljudi, bit će dobro uređena i ekonomski prosperitetna zemlja. Zemlja čiju stabilnost sigurno neće moći uzdrmati nepovoljni financijski vjetrovi s drugih tržišta. Kao što je to do sada bio slučaj.

Osnovna pretpostavka da bi se to ostvarilo jest da se i u Bruxellesu i na svim drugim utjecajnim adresama zalažemo za interese svojih građana i svoje zemlje. Budite sigurni da ćemo to i činiti, i budite sigurni da ćemo u tome biti uspješni!

Naravno, nismo nerealni i ne fali nam samokritičnosti. Naša gospodarska situacija i dalje je teška, ponajprije zahvaljujući neodgovornosti koja je u jednom razdoblju prošlog desetljeća bila najvažnije svojstvo hrvatske državne politike. Evo što je, u samo tri važna pokazatelja, bio ishod višegodišnje neodgovornosti nekih prethodnih vlada.

Nelikvidnost koju smo zatekli krajem 2011. iznosila je 41 milijardu i 700 milijuna kuna. U rujnu 2012. nelikvidnost je dosegla čak 44 milijarde i 600 milijuna kuna. Nelikvidnost danas iznosi 35 milijardi i 500 milijuna kuna, te ima i daljnju tendenciju smanjivanja, jer smo, između ostalog, uveli institut predstečajne nagodbe, zakonski skratili rokove plaćanja, i omogućili poduzećima i građanima reprogramiranje poreznih dugova.

Dospjele a neizvršene obaveze države na kraju 2011. iznosile su više od dvije i pol milijarde kuna. Tokom protekle dvije godine ti su dugovi u cijelosti plaćeni ili su regulirani posebnim sporazumima. Ministarstvo financija uspostavilo je potpuno uredno ispunjavanje financijskih obaveza prema svim korisnicima državnog proračuna.

U prosincu 2011. zatekli smo 205 tisuća radnika kojima nisu isplaćivane plaće niti su im, što je još gore, možda, uplaćivani doprinosi. Danas ih je 70 tisuća, što je - bez obzira na znatno smanjenje - i dalje nedopustivo previše. Izmjenama Kaznenog zakona neisplata plaće i neuplaćivanje doprinosa postali su utuživi, postali su kazneno djelo za koje prijete zatvorska kazna do tri godine.

No pogledajmo aktualno stanje. Za razliku od nekih drugih tema, kad je riječ o financijama i upravljanju državom, prošlost očito mnoge ne zanima.

Dakle, bruto domaći proizvod u drugom tromjesečju 2013. realno je manji za 0,7 posto u odnosu na isti kvartal 2012. godine. Prema podacima Hrvatske narodne banke, BDP je u drugom tromjesečju ove godine, u odnosu na prvo tromjesečje, porastao za 0,2 posto. Kad pogledamo svih 28 zemalja Unije, vidjet ćemo da je Hrvatska otprilike na sredini liste po ostvarenom BDP-u. Ohrabruje i blagi uspon Hrvatske na međunarodnoj listi konkurentnosti: porasli smo s 81. na 75. mjesto. I dalje ispod očekivanja i naših nadanja.

Nisu ohrabrujuće činjenice da će naš javni dug do kraja godine vjerojatno dosegnuti 190 milijardi kuna. Prošle godine javni dug je povećan za 21 i pol milijardu kuna, od čega se 9 milijardi i 200 milijuna kuna odnosilo na preuzete kreditne obaveze brodogradilišta. O tome nešto kasnije.

Proračunski deficit u 2012. uspjeli smo smanjiti za više od 4 milijarde kuna, to jest za otprilike 30 posto, pa je iznosio nešto više od 11 milijardi kuna. Od toga je gotovo 9 milijardi otpadalo na kamate.

Planirali smo da proračunski deficit ove godine zadržimo na razini prošlogodišnjeg, pri čemu se 10 milijardi i 200 milijuna odnosi na servisiranje kreditnih obaveza koje su ranije ugovorile prethodne vlade. Ne jedna. Bit će teško, no borit ćemo se da budemo što bliže ostvarenju tog plana. Za usporedbu, 2011. godine deficit proračuna bio je 15 i pol milijardi kuna, a od toga je, pod navodnicima, *svoga* sedam milijardi i 600 milijuna kuna otišlo na kamate. Pogledajte taj omjer danas.

Gotovo bih se usudio reći da smo uspjeli tekuće rashode uskladiti s prihodima, ali ne uspijevamo prihodima pokriti kreditne obaveze. To će biti jedan od prioriteta poslova u budućem vremenu. O tome ću više govoriti u nastavku.

U srpnju 2013., u usporedbi sa srpnjem 2012., industrijska proizvodnja, kalendarski prilagođena, ubilježila je pad od 4,1 posto. Pad industrijske proizvodnje u Uniji, na međugodišnjoj razini, iznosi 1,7 posto, dok je u eurozoni, koja obuhvaća 17 članica Unije, registriran pad od 2,1 posto.

Osim što smo privatizirali tri velika brodogradilišta, Ministarstvo gospodarstva ulaže velike napore, velika sredstva i zakonske inicijative u poticanje prerađivačke industrije zato što je taj segment iznimno važan za oporavak industrijske proizvodnje i izvoza. Općenito, različiti oblici pomoći i poticaja industrijskoj proizvodnji, kao i privlačenje stranih investicija u industrijski sektor, područja su našeg najintenzivnijeg djelovanja.

U lipnju 2013. zabilježen je pad građevinske aktivnosti na godišnjoj razini od 2,2 posto. Pad građevinarstva u Uniji bio je 1,5 posto, a u eurozoni, krećući EU, na neki način, - 3 posto.

U srpnju je porastao promet u trgovini na malo, u odnosu na srpanj 2012., za 4,8 posto nominalno, odnosno, uključujući inflaciju, 1,7 posto realno. Od početka ove godine srpanj je treći mjesec zaredom da je zabilježen realni porast prometa u trgovini na malo u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

U razdoblju od siječnja do lipnja 2013. naš robni izvoz pao je za 4,4 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine, dok je uvoz porastao za 0,1 posto. Vanjskotrgovinski deficit u razdoblju od siječnja do lipnja 2013. veći je za 5,8 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Znam da ove brojke mogu biti zamorne, ali koncentracija je potrebna. Na kraju u brojkama može biti puno, ne sve doduše.

U kolovozu ove godine imali smo registriranih 313 tisuća 675 nezaposlenih, što je stopa od 18 posto radnoaktivnog stanovništva. Na razini cijele Europske unije ta je stopa oko 11 posto. Stoga je pitanje zapošljavanja u srži svih Vladinih mjera i akcija.

Dame i gospodo, poštovane kolegice i kolege, četiri su glavna pravca Vladinih aktivnosti u izlasku iz krize. Sva četiri su gotovo jednako važna, jer samo pozitivni rezultati na sva četiri pravca i na njihovim rukavcima mogu uroditi boljim standardom naših ljudi i uređenim državnim financijama. Prvi pravac je uvođenje reda, drugi je konsolidacija državnih financija, treći restrukturiranje i racionalizacija državnog i javnog sektora, i zadnji, četvrti, izrada, donošenje i provedba mjera za oporavak i novi rast gospodarstva.

Prvi pravac je – uvođenje reda i poštivanja zakona u svim područjima i svim djelatnostima.

Ministarstvo financija, sa svojim upravama i službama, prionulo je urednijoj naplati poreza i poreznih dugovanja. Kad smo formirali Vladu, zatekli smo 51 milijardu kuna poreznih dugovanja. Otprilike polovica te goleme svote odnosila se na dugove aktivnih poreznih obveznika, dok je druga polovica svrstana u teško naplative dugove. Različitim metodama – od javnog objavljivanja liste poreznih dužnika do mogućnosti reprogramiranja i obročne otplate poreznog duga – dosad je Porezna uprava od dužnika naplatila oko pola milijarde kuna. Odobreni zahtjevi za reprogramiranje poreznih dugova iznose oko tri milijarde kuna za tvrtke, te nešto manje od tri milijarde kuna za građane.

To nije puno, ali u tom pravcu se ranije uopće nije išlo.

Pokrenut je projekt fiskalizacije, najprije za ugostiteljski i turistički sektor. U srpnju ove godine prikazani ugostiteljski promet bio je za 64,4 posto veći nego u srpnju prošle godine. Ponovit ću ovu brojku: 64,4 posto veći nego u srpnju prošle godine. U prvih šest mjeseci ove godine ugostitelji i trgovci ukupno su prijavili sedam milijardi kuna više nego u istom razdoblju lani. Skoro milijardu eura. Ovo svakom pametnom čovjeku, ženi, muškarcu, sve govori.

Prije devet mjeseci stupio je na snagu Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi. To je instrument koji omogućuje poduzetnicima financijsko restrukturiranje radi ponovne uspostave likvidnosti i solventnosti, te očuvanja radnih mjesta. Naravno, u dogovoru s vjerovnicima. Oko pet tisuća poslovnih subjekata do danas je uputilo zahtjeve za otvaranjem postupka predstečajne nagodbe. Njihovi ukupni dugovi iznose 48 i pol milijardi kuna, a zapošljavaju gotovo 42 tisuće radnika.

Dosad je pozitivno riješeno 820 zahtjeva koji su bili teški ili vrijedni 14 milijardi i 400 milijuna kuna, iza kojih stoje ili pred kojima je 14 tisuća radnih mjesta, 14 tisuća nečijih sudbina, vjerojatno i obitelji.

Kako bi se uvelo još više reda u financijsko poslovanje, početkom iduće godine Porezna uprava će se reorganizirati prema regionalnom i funkcionalnom modelu. Carinska uprava je već reorganizirana i u potpunosti usklađena s europskim propisima i postupanjem, te ravnopravno djeluje u sklopu Carinske unije.

Do kraja ove godine očekujemo u ovom visokom domu izglasavanje Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Prema raspoloživim podacima, oko 10 tisuća udruga koje su predale financijske izvještaje, ostvarilo je četiri i pol milijarde kuna prihoda, od čega iz javnih izvora milijardu i 200 milijuna. To znači da više od tri milijarde kuna ostaju izvan bilo kakve financijske kontrole.

U idućih nekoliko mjeseci provest će se mjere za dodatno povećanje transparentnosti trošenja javnog novca. Ali i općenito transparentnosti u upravljanju. Transparentnost i u komuniciranju odluka. Odluka kojom samo Vlada može odobriti za posebne projekte angažiranje PR agencija, tzv. agencija za odnose s javnošću, izaziva frustraciju pojedinaca, i nekih posebnih interesa, ali i suzbija stare navike u rasipanje javnog novca. To država plaćati neće, neka plaćaju stranke. Transparentnost u upravljanju očekujemo i od lokalne i regionalne samouprave. Hrvatska će uskoro dobiti i prvog povjerenika za informiranje.

Također, uvodimo i integriramo sofisticirane informatičke sustave koji će konačno objediniti isplate svim proračunskim korisnicima. To se posebno odnosi na isplate plaća zaposlenima u državnom i javnom sektoru, na zdravstveni i obrazovni sustav te na isplatu socijalnih naknada po različitim osnovama. Po jako puno osnova.

Uvođenje reda i zakona, međutim, nije rezervirano samo za Ministarstvo financija. Tim poslom bave se sva ministarstva i sva državna tijela u svom

djelokrugu, jer smo posvuda zatekli nered i nevoljko, rezervirano provođenje zakona. Ovdje ću istaknuti samo ono što vidim kao najvažnije.

Ministarstvo uprave dovršilo je izradu Registra birača. To je baza naše demokracije, to je temelj povjerenja, temeljni dokument koji u sređenom i zakonitom obliku nismo imali više od dvadeset godina. Taj posao nije dovršen, Zakon o prebivalištu otvorio je mogućnost terenske provjere prebivališta. Ali već na izborima za Europski parlament Hrvatska je imala gotovo 800 tisuća birača manje, nego na proteklim parlamentarnim izborima. Te ljude nitko nije izbacio.

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja završilo je veliki i važni projekt prikupljanja zahtjeva za legalizacijom divlje gradnje. Prema sadašnjim podacima, podnesena je 821 tisuća i 900 zahtjeva za ozakonjenjem nelegalnih objekata. Vlada će inzistirati da se i lokalna i državna uprava dodatno angažiraju u što bržem rješavanju ovih zahtjeva. Isto tako, objedinjavamo postupak izdavanja dozvola za gradnju. Ukratko, pojednostavljujemo i ubrzavamo procedure. Činimo ih boljima i transparentnijima.

Uvođenje reda omogućeno je kroz informatizaciju i u sustavu socijalne skrbi koji sada prepoznaje stvarno potrebite od onih koji katkad i varaju sustav, a zapravo potkradaju državu. Daljnje umrežavanje zbirke podataka o imovini i prihodima, dat će još realniju sliku i omogućiti transparentniji i učinkovitiji, ali i racionalniji sustav socijalnih naknada. Ažuriranjem popisa socijalnih naknada utvrđeno je da postoji 81 pravo, pomoć ili povlastica, a sva se ostvaruju zasebno. Umjesto dijela tih naknada, zakonom će se uvesti institut zajamčene minimalne naknade: to je novi oblik socijalne naknade kojom država jamči da će svake godine, sukladno raspoloživim sredstvima, propisivati visinu iznosa na koji će imati pravo svaka osoba s nedostatnim prihodima i imovinom za ostvarivanje osnovnih životnih potreba. Pritom ćemo jasno definirati imovinski cenzus.

Uvođenjem jedinstvenog tijela vještačenja, uvest će red i u postupke utvrđivanja invaliditeta.

Ministarstvo branitelja objavilo je Registar branitelja u elektroničkom obliku. Radi se o multifunkcionalnoj platformi koja je pomogla u rješavanju statusnih pitanja, te u transparentnosti pri dodjeli stanova i stipendija. Negativne posljedice, o kojima se zloguko prognoziralo, nikakve. Nema ih. Samo transparentnija i uređenija država.

Drugi pravac je – konsolidacija državnih financija.

Ranije sam rekao da ćemo u ovoj godini teško zadržati proračunski deficit i javni dug na planiranoj razini od oko 11 milijardi kuna. Razlog je, i ovdje ponavljam i to, ponajprije u drastičnom porastu kreditnih obaveza koje su ranije ugovorene. Osim toga, u ovoj godini smo s tri milijarde i 300 milijuna kuna sanirali skrivene dugove u zdravstvenom sustavu. Otprilike još toliko proračunskog novca uplaćeno je po prvi puta u proračun Europske unije, to je fiksna obaveza, kao i za nove troškove u procesu restrukturiranja opet brodogradnje. Također, ove godine smo uveli dinamičku isplatu poticaja poljoprivredi, pa i to utječe na trenutačni izgled proračunskog deficita.

Kad su u pitanju manjak u proračunu i javni dug, nepobitno je da ćemo ući u proceduru prekomjernog deficita kao praktički sve države EU, osim dvije, u nekom trenutku, pitanje je hoćemo li sami osmisliti plan konsolidacije ili ćemo čekati odluku Komisiju. Ne skrivamo pod tepihom naš deficit, naslijeđene dugove koji su sakrivani proteklih godina. I naše je opredjeljenje da idemo s paketom mjera koje se intenzivno pripremaju proteklih mjeseci i koje će biti načelno predstavljene u „Smjernicama ekonomske i fiskalne politike“ ovih dana. Strukturne reforme i smanjenje proračunskih rashoda naša su obaveza prema pravilima Europske unije. Ali primarni je razlog što vjerujemo da radi nas samih i

radi svog budućeg razvoja moramo uvesti državne financije u mirne vode. I imati zdravorazumske kriterije kojih ranije nije bilo.

Da bi ostvarili cilj, a to je smanjenje deficita ispod tri posto u sljedeće tri godine, morat ćemo kombinirati interventne mjere s reformama. Kako to uvijek ide. Države koje su to na vrijeme napravile, kao Njemačka prije više od deset godina, sada su relativno stabilne. Ali relativno.

U konačnici, reforme trebaju dovesti do trajne stabilizacije rashoda, što će osigurati i smanjenje deficita. Koliko će nam za to biti potrebne o tome će se tek razgovarati s Europskom komisijom.

Ali, ključni uvjet za konsolidaciju proračuna je naravno gospodarski oporavak i rast, koji treba doprinijeti jačanju prihodne strane proračuna. Taj proces neće biti brz.

U kratkom roku javni dug možemo smanjiti privatizacijom ili koncesioniranjem dijela državne imovine. Naročito je važno što smo aktivirali dosad zapuštenu državnu imovinu u turističkom sektoru i što smo praktički već stvorili uvjete za investiranje u komplekse Kupari kraj Dubrovnika i Duilovo kraj Splita, odnosno u Splitu. Do kraja godine stvorit ćemo sve pretpostavke za privatizaciju državnog turističkog portfelja. Također, do kraja godine Državni ured za upravljanje državnom imovinom završit će pripreme za privatizaciju manjinskih i nestratiških državnih udjela u trgovačkim društvima.

Usput, Hrvatska prvi put ima tijelo koje ima jasan pregled državne imovine i koje ima plan kako ozbiljno i racionalno upravljati tom imovinom. Dosad je sve bilo prepušteno stihiji i improvizaciji koje nas je i dovela tamo gdje su nas već dovela.

Vlada će prodati svoje većinske udjele, naglašavam: većinske udjele, u Croatia osiguranju i Hrvatskoj poštanskoj banci. U procesu smo privatizacije HŽ-Carga. Vlada je izabrala konzultante za moguću monetizaciju autocesta: uvjereni smo da

to može biti dobar posao za Hrvatsku, ali naravno, prije toga ćemo vidjeti što možemo dobiti, koliko možemo dobiti, prije svega i donijeti odluku. Tražimo strateškog partnera za Croatiaj Airlines i na dobrom smo putu da tu kompaniju, nakon dvadeset godina gubitaka, koji su sanirani iz proračuna i od poreznih obveznika, postavimo tu tvrtku na zdrave temelje. Ona vjerojatno jedina u regiji ima takve šanse. Također, zainteresirani smo za ulazak strateškog partnera u ACI, mrežu naših marina, kako bi se ta tvrtka mogla razvijati na pravi način, ulagati i dominirati na Jadranu.

Ne vjerujte onima koji govore da rasprodajemo državu. Ne vjerujte. Kompanija koja je dosad progutala milijarde proračunskih kuna, i vaših kuna, nije nikakvo nacionalno bogatstvo. Moramo to shvatiti. To je teret. Dovodimo u red državne financije na način za koji duboko vjerujemo da je socijalno uravnotežen i ekonomski održiv.

Moramo smanjiti javni dug da bismo mogli povoljnije servisirati naše dugove.

Dugove, kao što znamo, moramo vraćati.

Želimo razgovarati o očuvanju i povećanju radničkih prava, ili o daljnjem poreznom rasterećenju građana i poduzetnika, ali dok se borimo s proračunskim deficitom i enormnim kreditnim obavezama neki zahtjevi za povećanjem ili zadržavanjem materijalnih prava jednostavno nisu realni. I to treba reći.

Državne financije su naprosto prenapregnute! I mi poduzimamo sve racionalne, razumne i odgovorne mjere da to promijenimo.

Pritom nikad nije došla u pitanje, i neće doći u pitanje, razina socijalnih prava najizloženijih kategorija stanovništva, i nikad neće doći u pitanje. Upravo suprotno, reformiramo i unapređujemo sustav socijalnih naknada kako bi uistinu najpotrebitijima došlo najviše.

Poštovani umirovljenici, isplata radničkih mirovina nikad nije došla u pitanje, i nikad neće doći u pitanje. Iako ga moramo reformirati, naš mirovinski sustav je stabilan. Nikad neće biti upitne ni invalidske mirovine i naknade. Zadržat ćemo relativno visoku razinu zdravstvene zaštite.

Neće biti ugroženo pravo na besplatno obrazovanje onih koji žele učiti, kao ni državna pomoć u školovanju socijalno ugroženih i zakinutih. Štitit ćemo sva održiva prava branitelja i stradalnika Domovinskog rata. I nastavit ćemo se jednako predano brinuti o hrabrim ljudima koji to zaslužuju.

Ali nećemo podilaziti ni obmanjivati. Nismo ni dosad. Sviđalo se to nekome ili ne, i dalje ćemo inzistirati na racionalnosti, socijalnoj pravednosti i solidarnosti. Na početku mandata smo ukinuli pravo na mirovinu pod povlaštenim uvjetima za državne dužnosnike. Sada ćemo predložiti smanjenje mirovina koje su više od prosječne plaće, a nisu stečene iz rada. Dakle, po posebnim propisima su, uz, naravno, posebnu zaštitu stopostotnih invalida, djece poginulih branitelja i onih koji naprosto moraju biti stopostotno zaštićeni. Svi ostali koji primaju povlaštene mirovine po posebnim propisima, morat će snositi teret krize. Mirovine iz rada, dakle, one klasične, čiste mirovine su zaštićene.

Treći pravac je – restrukturiranje i racionalizacija državnog i javnog sektora.

Kao što sam već spomenuo, privatizirali smo Brodosplit, Treći maj i Brodotrogir. Dvadeset godina te industrije naprosto gutaju novac poreznih obveznika. U međuvremenu propalo je zatvoreno niz drugih industrija u kojima su radili ljudi, majke i očevi koji su također hranili djecu i plaćali u proračun. Netko će morati objasniti hrvatskim građanima zašto je nešto vrednije, a nešto manje vrijedno. Ja s tim imam problema. Volim jednako i sjever i jug Hrvatske, ali imam principijelni problem. Na kraju ovo će sve jako puno koštati i jako puno košta. Restrukturiranje brodogradnje bio je težak posao koji još uvijek nije završen i koji će još neko vrijeme financijski opterećivati naš proračun. Radi se o

milijardama, kao što ste čuli, za jedan sektor. Eto, to je bio naš izbor i to ćemo raditi do kraja. To je posao za koji se država odlučila. Ako propadne, ako propadne, svi smo odgovorni. Ušli smo u taj posao u dobroj vjeri, ali i zato što nije bilo drugog razumnog puta. Vjerujemo u pozitivan ishod.

U svim ministarstvima, agencijama, državnim i javnim poduzećima intenzivno traje restrukturiranje i racionalizacija poslovanja. Najdalje se odmaklo u Hrvatskim željeznicama, Hrvatskoj pošti, Ministarstvu obrane, Hrvatskim autocestama i Autocesti Rijeka-Zagreb, Hrvatskoj elektroprivredi, Hrvatskim vodama i Hrvatskim šumama, ali to je tek početak posla.

Financijski saniramo i reformiramo devastirani zdravstveni sustav koji moramo učiniti krajnje racionalnim i funkcionalnim da bismo zadržali, u skupom sustavu, koji i najbogatije države financijski iscrpljuje, postojeću razinu prava. Stvorili smo zakonske pretpostavke za racionalizaciju poslovanja županijskih bolnica koje su do sada, unutar bolničkog sektora, bile najveći generatori dugovanja i model koji je najteže bilo objasniti s obzirom na njihovu cijenu. Racionalizacija bolnica znači da ćemo ih prilagoditi stvarnim potrebama i kvaliteti liječenja. U državi u kojoj se automobilom, u pravilu s najudaljenije točke do najbolje bolnice stiže, u pravilu, za manje od dva sata, samo iznimno više, najveća kvaliteta mora biti u takvim centrima, a izvan tih centara ono što čovjeku, dakle, spašava život. Hitna pomoć, porodiljstvo, i nekoliko disciplina bez kojih naprosto ni jedna uža sredina ne može. To je racionalno poslovanje. Tako rade napredne države, tako rade države koje su dva puta i tri puta po stanovniku bogatije od Hrvatske.

Samo objedinjavanjem javne nabave u zdravstvu dosad je uštedeno 380 milijuna kuna.

Razvijanjem projekata 'država bez papira' i 'e-građani' građanima ćemo pojednostaviti život s birokracijom. Umrežavanjem zbirki podataka koje posjeduju tijela državne uprave, građani više neće morati raznositi papire od

šaltera do šaltera. Kada morate izvaditi domovnicu, a imate osobnu iskaznicu, kao da osobna iskaznica nije dokaz da ste hrvatski građanin. Dvadeset godina sam gledao tu fenomenalnu proceduru i ne znam jel' još uvijek na snazi. vrijedala me '91., kao građanina.

Četvrti, ujedno najvažniji i najteži pravac našeg rada jest izrada, donošenje i provedba mjera za oporavak i novi rast našeg gospodarstva. Taj pravac se račva na neki način, na *šest pravaca, u šest rukavaca* prema istom cilju.

Prvi su javne investicije, drugi uklanjanje administrativnih prepreka za izravna ulaganja, treći porezna politika, četvrti su izravni poticaji privatnom sektoru, peti europski fondovi, jako važna stvar, i šesti dobro ustrojena i funkcionalna gospodarska diplomacija. Krenimo redom...

Pod A – javne investicije.

U prvih šest mjeseci u javnom je sektoru realizirano četiri i pol milijarde kuna investicija, što je porast za 30 posto u odnosu na prošlu godinu. Koordinacija za javne investicije u Vladi posvećena je rješavanju problema i prepreka za realizaciju projekata u ukupnoj vrijednosti, ukupnoj vrijednosti procijenjenoj približno 22 milijarde kuna.

Dovršena je izgradnja unutarnjih vezova u splitskoj luci, puštene su u promet dizalice na kontejnerskom terminalu Brajdica u Luci Rijeka, puštena je u promet dionica Sveti Kuzam-Križišće na riječkoj obilaznici, puštena je u promet spojna cesta i tunel Sveti Ilija, kao i dionica Plano-Split na splitskoj zaobilaznici.

Definiran je riječki prometni pravac jedna od najvećih i najvažnijih prometnih investicija u Hrvatskoj u sljedećih deset godina – od granice s Republikom Mađarskom do luke Rijeka – kao prioritetni pravac za ulaganja u željezničkom prometu. Započeto je projektiranje. Novac je europski.

U pripremi su ulaganja u željezničku infrastrukturu u vrijednosti većoj od 25 milijardi kuna, kao što sam rekao, najvećim dijelom iz fondova Europske unije, preko 80%. To će građani izravno najmanje vidjeti, ali kao što sam rekao naš pristup nije populistički. To je važno za Hrvatskoj. Ovo je jako važna stvar za Hrvatsku.

Do kraja 2013. godine u remont, održavanje i izgradnju novih pruga planiraju se uložiti dvije milijarde kuna, dakle, do kraja ove godine, što je gotovo četverostruko povećanje u odnosu na prošlu godinu.

Potpisan je ugovor s koncesionarom za izgradnju Zračne luke Zagreb i s naše su strane ispunjene sve, ali baš sve obaveze iz koncesijskog ugovora. Dakle, gradnja može početi sutra. Zagrebačka zračna luka je uvijek bila pristojna, ne velika, zato što u Hrvatskoj ima pet međunarodnih zračnih luka, i nije Zagreb sve kao što je to recimo Riga u Latviji ili neki drugi gradovi, ali Zagreb treba modernu zgradu i moderan terminal.

Investicije u vodno gospodarstvo u ovoj će godini dostići milijardu i 500 milijuna kuna.

Sasvim je izvjesno da će se nakon tridesetak godina dogoditi novi veliki i srednji energetske projekti koji će Hrvatsku učiniti energetske neovisnijom. Možda ne potpuno neovisnom, ali puno neovisnijom. Za te projekte zainteresirane su i neke od najvećih korporacija na svijetu.

Ministarstvo poljoprivrede pokreće sve veće projekte navodnjavanja poljoprivrednih površina, jer je to jedna od najvećih i najtežih boljki naše zemljoradničke proizvodnje. Pritom se oslanjamo i još ćemo se više oslanjati na

europske fondove. Od ukupno dva i pol milijuna hektara raspoloživih, poljoprivrednih površina, dakle, općenita procjena, najmanje milijun hektara spada među prioritetne za navodnjavanje. U poljoprivredi moramo shvatiti da je vrijeme za potpuno novi smjer, onako kako je dosad išlo ne može dalje, štetno je, neproduktivno za svakoga, a najviše za poljoprivrednike.

Naglašavam da se ni jedna od ovih investicija, jednako kao ni jedna od privatnih investicija, neće dogoditi mimo poštivanja najviših standarda zaštite okoliša. Ministarstvo zaštite okoliša razvilo je sve stručne mehanizme za donošenje znanstveno utemeljenih procjena o ugroženosti naše životne sredine. Bilo je dosta pritisaka i na smanjivanje postotka teritorija Republike Hrvatske koji je obuhvaćen Naturom, dakle programom zaštite bioraznolikosti Europske Unije. Na takvim stvarima se pokazuje vjerodostojnost. Dakle, ako smo očuvana država ekološki, onda je normalno, koliko god to bilo komplicirano da je razmjerno veći dio Hrvatske ekološki zaštićen nego što je to Danska koja je industrijalizirana prije 200 godina i u dobroj mjeri zagađena, a neke druge prenapučene. Sve ima svoju cijenu, ali krajnji rezultat za nas može biti jako dobar.

Koordinacija za privatne investicije u samo pola godine od osnivanja riješila je, odnosno otkočila sedam investicijskih projekata vrijednih gotovo pola milijarde eura. U postupku rješavanja je još 13 investicijskih projekata čija je vrijednosti 766 milijuna eura. Ove će investicije otvoriti više tisuća novih radnih mjesta. Više tisuća, ne desetaka tisuća koliko nam treba.

U prvoj polovici godine imali smo značajno više izravnih investicija nego 2012.: 460 milijuna eura prema 80 milijuna eura što je jako nisko, jako nisko, ali cijela godina u regiji je bila takva.

Kada pak govorimo o prošloj godini, Hrvatska je lani privukla milijardu i 250 milijuna dolara direktnih stranih ulaganja. Podatak je to iz godišnjeg izvještaja

Konferencije Ujedinjenih naroda o razvoju koji Hrvatsku opet pozicionira kao najprivlačniju zemlju u regiji za strane investicije. To je podatak, ali sam po sebi nas pretjerano ne zadovoljava. Jer smatramo da su naši dosezi izvan regije.

U portfelju novoosnovane Agencije za investicije i konkurentnost nalazi se trenutno 79 projekata čija je procijenjena vrijednost gotovo 7 milijardi eura. Procijenjena vrijednost projekata. Do njihove realizacije naravno postoji katkad dug put. Najviše ih je u turizmu, pa u energetici i industriji. To će značiti još desetak tisuća radnih mjesta, ako se ti projekti i ostvare. To uglavnom ovisi o nama.

U proceduri je Zakon o strateškim investicijskim projektima. Znate ga. Većina da je podržala, neki jesu, pa nisu, nisu pa jesu, vidjet ćemo. Sasvim je promašena teza da smo tako pogodovali rasprodaji nacionalnih resursa. Ovaj zakon je nužan da bi se na svim razinama uprave ubrzale procedure u pripremi projekata. Taj zakon učinit će nas još konkurentnijima u regionalnim i globalnim okvirima. Dosta je lokalnih birokratskih zapreka i barijera.

Uvijek sam za lokalnu samoupravu i njezinu veću financijsku i manevarsku slobodu, ali kada su u pitanju veliki državni projekti, onda se u Hrvatskoj, koja je mala država od 4 milijuna stanovnika mora znati tko ima zadnju riječ. To je Vlada. Ne mora biti ni SDP-ova ni HDZ-ova. To je Vlada. Jer u protivnom Vlada ne može preuzeti odgovornost za gospodarski razvitak zemlje. I ne može biti taoci posebnih interesa i regionalnih skupina. To nije u redu. U protivnom, nemojte nas pitati za rezultate.

Ovaj visoki dom donio je na Vladin prijedlog Zakon o poticanju ulaganja, to je jedan drugi zakon, koji je jedan od stimulativnijih u ovom dijelu Europe. Značajnim sredstvima izravno stimuliramo otvaranje svakog novog radnog mjesta i na dvije ili tri godine oslobađamo poslodavce obaveze plaćanja

doprinosa. Još su veće porezne i komunalne olakšice kad se radi o investicijama većim od tri milijuna eura. A to su i dalje male investicije.

Pripremili smo sve dokumente za davanje u zakup više stotina tisuća hektara državnog poljoprivrednog zemljišta. Činit ćemo to na krajnje transparentan i pošten način. Ne rođaćki, u općini, u hladu nekog drveta. Na krajnje transparentan i strog način.

Porezna politika.

Smanjili smo zdravstveni doprinos za dva postotna poena. Tako smo u gospodarstvo vratili oko dvije milijarde kuna. Činjenica je.

Ukinuli smo porez na dobit koja se reinvestira. Time smo direktno oštetili prihodnu stranu proračuna. Ali smo ukinuli porez na reinvestiranu dobit koja ostaje trgovačkom društvu, korporaciji. Tako smo privatnim tvrtkama oslobodili, ako to žele, milijardu i dvjesto milijuna kuna. Za daljnja ulaganja ili za podjelu dioničarima i osnivačima, pa neka plate porez.

Ukinuli smo ili smanjili niz parafiskalnih nameta, što je značilo dodatnih 675 milijuna kuna gospodarstvu.

Povećali smo prag za ulazak u sustav PDV-a na 230 tisuća kuna. Mislim da smo se oko toga bili svi složili. To je bio čak i prijedlog HDZ-a u kampanji.

Početak ove godine, PDV na ugostiteljstvo i turizam smanjen je sa 25 na 10 posto. Ta mjera nije bila bez dileme, jer pogodujete i birate pobjednike. To je na granici ekonomskog djelovanja Vlade prema doktrini u koju ja vjerujem. Dakle, Vlada ne bi smjela birati pobjednike. Ovo je direktno pogodovanje jednom

sektoru. Odluka je politička. I donijeta je u vjeri da je u nacionalnom interesu. I to, na kraju krajeva, ili na početku cijele priče je politika.

Ta mjera učinila je hrvatski turizam konkurentnijim na međunarodnom tržištu. To potvrđuju i ovogodišnji turistički rezultati u svim parametrima, a posebno ističem da je u prvih sedam mjeseci ove godine, u odnosu na isto lanjsko razdoblje, u turizmu bilo zaposleno 17 posto više radnika. To nisu posebno dobro plaćana radna mjesta, a radno su intenzivna kao i cijela djelatnost. I možda ne predstavljaju krunski dragulj, ali svako radno mjesto je važno. Pa i ako netko iz Međimurja ili Slavonije radi četiri mjeseca u Istri ili Dalmaciji, cilj je da radi cijele godine tamo gdje živi, dakle u Međimurju ili Slavoniji.

Smanjenje poreza, također, dugoročno potiče investicije u turističkom sektoru koji je ovaj potez čekao 14 godina. Ove godine u turizam su već investirane dvije i pol milijarde kuna, što je povećanje za 236 posto u odnosu na 2011. godinu.

I sva naša daljnja nastojanja ići će, sukladno realnim mogućnostima, u smjeru poreznog rasterećenja gospodarstva.

Pod D – izravni poticaji privatnim kompanijama.

Pored svega što sam naveo, i izravnim smo sredstvima podržavali opstanak privatnih firmi te zadržavanje radnih mjesta i proizvodnje.

Bez novca nema oporavka, cijela Europa je pod onim što se zove „credit crunch“, naprosto srednje i male firme ne mogu do priuštivih kredita. Stope su grozne i guše ih. Tu Hrvatska nije iznimka, a Švedska, Njemačka i Danska su priča za sebe, naravno.

Otud naše inzistiranje na jačoj ulozi Hrvatske banke za obnovu i razvoj, Ministarstva poduzetništva i obrta te HAMAG-Investa koji su u prošloj i ovoj godini preuzeli značajan dio rizika i intenzivno pomažu u restrukturiranju i

poticanju gospodarstva. Tako je u prošloj godini kroz Poduzetnički impuls, to je program, dodijeljeno oko 300 milijuna, a u ovoj će godini ta sredstva doseći 700 milijuna kuna. Dakle, milijardu kuna potpora poduzetnicima i obrtnicima. U isto vrijeme, HBOR je odobrio oko 15 milijardi kuna povoljnih kredita.

Osim snažnog porasta kreditne aktivnosti, HAVOR je prošle godine prvi puta od pojave krize odobrio više kredita za investicije nego kredita namijenjenih financiranju obrtnih sredstava. Svatko tko se ikada bavio time, ili bio blizu toga, zna koja je razlika.

Isti trend nastavlja se i u ovoj godini. I ne manje važno, HBOR pruža posebne potpore našim izvoznicima putem programa kreditiranja, garancija i osiguranja izvoznih potraživanja. U protekloj i ovoj godini HBOR je hrvatski izvoz podržao s ukupno 12 i pol milijardi kuna. Dakle, između ulaganja u obrtna sredstva što je pojas za spašavanje i to obično s nekoliko rupa i ulaganja u investicije je ogromna razlika. Ovo drugo je daska za surfanje. Samo morate znati surfati.

HAMAG invest će u ovoj godini za projekte teške oko 2 milijarde kuna izdati pet puta više jamstava poduzetništvu i obrtništvu u usporedbi s 2011. godinom.

Kroz izmjene Zakona o trgovačkim društvima omogućili smo osnivanje jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću za svega 800 kuna. Zbog brzine i jednostavnosti registracije u roku 24 sata, ovaj oblik trgovačkog društva idealan je za Start-up tvrtke, odnosno za tvrtke mladih poduzetnika koji testiraju svoje poduzetničke ideje. Od listopada 2012. godine do danas broj osnovanih jednostavnih trgovačkih društava dosegao je broj od gotovo 7000.

Naravno, većina će propasti, ali to je ta kreativna destruktivna snaga poduzetništva i kapitalizma. Šansa je tu.

Upotrijebit ćemo, i upotrebljavamo, mehanizme koji bi trebali potaknuti bankarski sektor na izdašnije i povoljnije kreditiranje tvrtki. Govorio sam o tome, kreditnom crunchu, odnosno pritisku i o tome da talijanske kampanje dolaze uz

kamatu od 9%, njemačke od 3 posto. U takvoj situaciji zna se tko je u prednosti. To je veliki problem.

Država i dalje neće prezati od snažnog poticaja tvrtkama iz onih gospodarskih oblasti za koje ćemo zajednički procijeniti da imaju ozbiljnu izvoznu i investicijsku perspektivu. U jednom trenutku, koji je trajao 20 godina, procijenili smo da je to brodogradnja, i taj posao smo radili loše. Ali i dalje stojimo kod njega jer je to, naprosto, nacionalni konsenzus. I nije to uvijek bilo pravedno prema svima, ni prema radnicima iz Varteksa, odnosno ne Varteksa nego nekih drugih firmi koje su nestale, ljudi su ostali bez posla. Donijeli smo političku odnosu, jel' bila pravedna, hoće li na kraju biti korisna za sve, valjda hoće.

To će biti državno ulaganje u bolji i dugoročno stabilniji standard naših ljudi. Podsjećam da danas tek 13 posto naših kompanija izvozi svoje proizvode ili svoje znanje.

Pod E – europski fondovi.

Već sada, dakle u godinu i 9 mjeseci dosadašnjeg mandata ove Vlade, ugovoreno je dvostruko više projekata u okviru EU-programa IPA, nego tokom cijelog četverogodišnjeg mandata prošle Vlade. Što je na neki način logično, jer je proces odmakao dalje. Samo po sebi ne predstavlja neku apsolutnu kategoriju, ali nešto govori. Ugovoreno je još 508 milijuna eura, što je 80 posto sredstava koja smo imali na raspolaganju. U okviru Europskih strukturnih elemenata ugovoreno je 513 milijuna eura, ili 63 posto raspoloživog novca. Značajno je povećano korištenje sredstava i iz IPARD programa. Ovo su brojke, koje, molim lijepo, neka netko pokuša osporiti. To nije sam europski vrh, ali je pri vrhu.

Ministarstvo regionalnog razvoja i europskih fondova posvećeno je u potpunosti podizanju sposobnosti svih državnih tijela i lokalne samouprave za pristup

fondovima Europske unije. Već sad naša je administracija spremna za korištenje više od devet milijardi eura koliko su nam u višegodišnjem financijskom okviru do 2020., ako ga parlament konačno potvrdi, u Bruxellesu namijenili europski fondovi. Naš cilj je da praktički 100 % javnih investicija bude iz europskih fondova. To su neke države uspjele, Slovačka, Estonija, Latvija. Dakle, time uopće ne opterećuju svoje nacionalne proračune. Praktički sve, osim onog bazičnog novca, dakle down paymenta, sve dolazi iz Bruxellesa, to se zove uspjeh. Onaj tko tako ne funkcionira, baca novac. Tko to nije uspio ostvariti.

Naročito ćemo inzistirati na korištenju europskih fondova u područjima vodnog gospodarstva, navodnjavanje, konkurentnost poljoprivrede, kapitalno intenzivne i radno intenzivne kulture koja se proteže na više od pet tjedana rada u godini. Poljoprivrede općenito, energetike, ruralnog razvoja. To je hrvatsko selo. Selo nije samo traktor, nego i kvaliteta života na selu, regionalni razvoj, tu su milijarde nam na raspolaganju i naravno, kultura.

Što se tiče sufinanciranja moguće gradnje Pelješkog mosta sredstvima iz europskih fondova, i osobno sam taj projekt ponovno potaknuo, na njemu sam angažiran godinu dana i ne mogu ni sada dati nikakva obećanja. Ono što mogu upozoriti, da se ne zasipa Bruxelles politikantskim pismima iz lokalne samouprave koja se doživljavaju samo kao politički pritisak. To ne raditi. Dakle, optimist sam. Treba prepustiti struci da donese odluku. Sva razumna sredstva govore o tome, dakle to je projekt od Europske unije, to je regionalni projekt, to nije županijski projekt. Ne pisati pisma, tu apeliram na vas kao pojedince, jer to se doživljava kao oblik političkog pritiska. Te projekte na kraju određuju konzultanti i strka. Mi smo dali poticaj i tu moramo stati. Sve drugo, ako možete reći nešto neformalno u prilog tome u nekom razgovoru, napravite za hrvatsku stvar. Ne pišite pisma. To je pogrešno.

Upravo zato što poznajem situaciju, pozivam sve koji su, ovako ili onako, zainteresirani ili uključeni u razgovore o Pelješkom mostu da odluku prepustimo ekspertima i konzultantima koji će na kraju Komisiji dati najjasniji odgovor koje je najbolje rješenje, a to implicira da se rješenje traži. Dakle, za nekoliko godina do Dubrovnika se sigurno više neće putovati na način na koji se putuje danas. A kako će se putovati Pričekajmo koji tjedan još. Kao i za neke druge stvari. Tko se zadnji smije, obično se ne smije.....

Gospodarska diplomacija.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, prvi put od svog osnivanja, ozbiljno se posvetilo stavljanju diplomatsko-konzularne mreže u službu hrvatskog gospodarstva.

Zajedno s izvoznicama definirana su prioritetna inozemna tržišta. Ovo je također jedna od poluga, nije nevažna.

Kolegice i kolege, ova Vlada svjesna je da vjerojatno postoje neke ekonomske metode koje bi možda prividno pokazale neke brže rezultate, ali mi ne možemo provoditi politiku u koju ne vjerujemo. I za koju smo uvjereni da ne valja. A ne vjerujemo: u riskantne monetarne egzibicije i eksperimente, ne vjerujemo onima koji tvrde da se trebamo i možemo još zaduživati, ne vjerujemo onima koji misle da ne trebamo vraćati kredite, ne vjerujemo prorocima koji govore da bi svi naši problemi bili riješeni kad bismo otpustili nekoliko desetaka tisuća ljudi zaposlenih u državnoj upravi i javnom sektoru. Naše je načelno opredjeljenje da proces nužnih reformi državne uprave, u što većoj mjeri, ide ukorak s oporavkom i rastom privatnog gospodarskog sektora, te sa sređivanjem ne baš sjajnog stanja naših javnih financija.

Pritom, činimo onoliko koliko je u našoj moći da pomognemo ozdravljenju

privatnih kompanija. One su ustvari najvažnije. Uvjereni smo da ćemo uskoro moći činiti i više.

Ukratko, do razumne granice borimo se za očuvanje skoro svakog radnog mjesta, kažem do razumne granice, bez obzira radi li se o radnom mjestu u državnom, javnom ili privatnom sektoru. Ponavljam, predanost tom cilju u stanovitoj mjeri zacijelo usporava rast pokazatelja u nekim ekonomskim segmentima. Ali ne moram navoditi primjere iz prošlosti i sadašnjosti da bismo mogli razumjeti kako statistički rast BDP-a, katkad predstavlja privid, i nažalost ne znači nužno da najširi slojevi građana žive bolje, da kako se jednom jedan ekonomist slikovito izrazio: da kad dođe plima, da svi brodovi rastu, a ne samo neki, a neki ostanu nasukani, da žive bolje, ugodnije, sigurnije. Jedino puna zaposlenost, a to skoro nikad u našoj povijesti nismo imali, ni u socijalizmu, to je fikcija, to je bila lažna puna zaposlenost. Jedino puna zaposlenost jamči sretnije ljude i sretnije društvo. To je jedini cilj.

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava kontinuirano provodi mjere aktivne politike zapošljavanja. Kroz taj program dosad su prošle 43 tisuće ljudi. U dosad završenim projektima, dodijeljeno je blizu 50 milijuna kuna bespovratnih sredstava za zapošljavanje. Važno je da sve više mladih ulazi u programe aktivnog zapošljavanja i još je važnije da dobar broj njih pronalazi prvo zaposlenje. I dalje naravno, među mladima imamo jedan od najvećih postotaka nezaposlenosti u Europi. I to je jedna od činjenica pred kojom ne smijemo zatvarati oči. To je izazov.

Međutim, izlazak iz kruga državne zaduženosti i proračunskog deficita nije izvediv bez reforme radnog zakonodavstva i suspenzije ili umanjenja dijela dosadašnjih materijalnih prava zaposlenika u državnim i javnim službama,

javnom sektoru, uključujući i već učinjeno smanjenje bruto plaća za tri posto. To smo već učinili i to je bio najminimalniji zahvat za kojim smo morali posegnuti.

Istovremeno, odmah na početku mandata donijeli smo uredbu kojom se onemogućuje isplata plaće bez uplate doprinosa. Potvrda o dospeljoj a neisplaćenjoj plaći, postala je ovršna isprava. Reguliran je proboj pravne osobnosti, što mnoge svrbi, i u medijima, kako bi se spriječilo neodgovorne među poduzetnicima da osnivanjem novih tvrtki i prijenosom svega onoga što vrijedi nekažnjeno spašavaju sebe, a da radnike i vjerovnike ostavljaju na cjedilu.

Osim toga, moja Vlada povećala je iznos minimalne plaće za 170 kuna, na 2.984 kune (bruto). Pri oporezivanju dohotka povećan je iznos osnovnog mjesečnog osobnog odbitka s 1.800 na 2.200 kuna. Skupa s izmjenom poreznih razreda, to je rezultiralo povećanjem neto plaće. Malim. Učinjena je ravnomjernija raspodjela poreznog tereta na one koji ostvaruju veće primitke. Iz istog razloga uvedeno je i oporezivanje mirovina iz inozemstva, koje se, naravno, nekima nije svidjelo, te oporezivanje dividende i udjela u dobiti. Što imaju praktički, sve europske države i SAD.

Radnici zaposleni u privatnim tvrtkama suočeni su s neusporedivo težim udarima na svoja prava. Ne želimo da prava koja radnici danas imaju u privatnim tvrtkama budu uzor ili model kojem težimo. Ne. Ali u ovoj fazi moram poručiti i zaposlenicima u državnom i javnom sektoru i sindikatima da moramo biti krajnje racionalni i hladnokrvni u izradi proračuna za sljedeću godinu.

Mislim i na uštede koje ćemo ostvariti intervencijama u sustav povlaštenih mirovina. Mislim, također, i na izdvajanje nekih djelatnosti iz sustava proračunskog financiranja, što su učinile sve pametne i uspješne administracije, a takvih djelatnosti ima u zdravstvenom sustavu, u školstvu, pravosuđu, u

socijalnoj skrbi, u znanosti. Primjerice, izdvajanje te djelatnosti odavno je, i to uspješno, provedeno u obrambenom sustavu.

Temeljni principi kojima ćemo se, kao i dosad, voditi jesu izbjegavanje socijalnih lomova i dodatnog raslojavanja. Jer u središtu naše politike nalazi se pitanje dinamike reformi i promjena: dinamika, po nama, mora biti usklađena s mogućnostima i svojstvima našeg gospodarstva i našeg društva. I tako u svemu što radimo. I opet pogriješiš, ali to je glavni model.

Dame i gospodo, ne bih volio prečesto upotrebljavati tu riječ, jer riječ strategija, ne znam koliko sam je puta dosad spomenuo, no moram je izgovoriti čak tri puta. „Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije je strategija svih strategija.“ Taj dokument upućen je u javnu raspravu prije nekoliko dana. Predlažemo devetogodišnje osnovno obrazovanje i mnoge metodološke iskorake. Uskoro ćemo izići i s Inovacijskom strategijom 2014. – 2020. Godine. Tu je i produljenje trajanja razredne nastave u osnovnoj školi, i niz stvari koje je predložila struka, skoro 130 ljudi besplatno, dakle bez ikakve naknade, politički pretpostavljam uglavnom neovisnih, iz cijelog društvenog spektra, vidjet ćemo što nam to nosi, to je prvi put da tako nešto imamo.

Naš najveći i neoprostivi grijeh bilo bi uskraćivanje modernog obrazovanja generacijama koje dolaze i koje su već došle. Sve što pokušavamo jest da naše školstvo, i osnovno, i srednje, i visoko, učinimo kvalitetnijim, kompetitivnijim, racionalnijim i fleksibilnijim. Isto je i sa znanosti. Zagrebačko sveučilište je bilo među 400 u svijetu. To je jako nejasan pojam, ali to 400, to je 3 do 3,5 % svjetskih sveučilišta. Dakle, zagrebačko sveučilište je između 3 i 3,5 posto svjetskih sveučilišta. A opet tako nisko. A prostor za napredak je ogroman. To također govori da se u svijetu sveučilištem zaista svašta naziva. Mi imamo sveučilište i naš zadatak je da uz pomoć ljudi koji tamo rade i države to postane

mjesto izvrsnosti u regiji. Za to imamo uvjete. Tu ne mislim samo na Zagreb, ali prije svega, Zagreb.

Omogućit ćemo besplatan studij svima koji uistinu žele stjecati znanje, a ne samo produžavati određene privilegije za 3, 4 ili 5 godina, a najbolje ćemo i stimulirati. Smisao tih reformi je da na svim razinama odgajamo i obrazujemo ljude koji će tako zadovoljiti svoje unutarnje interese i potrebe, ali i osigurati svoju egzistenciju. Da s naših učilišta izlaze kompetentni i slobodnomisleći mladi ljudi. Da izlaze ljudi koji se, između ostalog, zdravo razvijaju i u duhovnom, i u tjelesnom, i u društvenom smislu. Zato predlažemo zdravstveni i građanski odgoj u školama. Vjerujem da ćemo se na kraju s time svi složiti. To je model i Austrije i južne Njemačke, to je model civilizirane zapadne Europe.

Uvažene zastupnice i uvaženi zastupnici, kad sam prije dvadesetak mjeseci, s ovog istog mjesta, tražio da pružite povjerenje mojoj Vladi, između ostalog sam kazao da je jedan od naših glavnih ciljeva da u ovoj zemlji mirno spavaju svi koji se nisu ogriješili o zakon. Da župani, gradonačelnici i načelnici iz opozicijskih redova ne strahuju od, politički motiviranog, policijskog progona, ako znaju da su radili po zakonu. Zamolio bih vas i zamolio sam vas tada da zapamtite moje riječi, jer je to stav koji nas duboko razlikuje od onoga u prošlosti, od nekih prošlih Vlada, od današnje oporbe. Danas vas, s istoga mjesta, molim da uvidite tu razliku i da je ne podcjenjujete. Kao što ste vidjeli u našem dosadašnjem mandatu, država i društvo mogu razvijati uspješne antikorupcijske mehanizme i mimo dnevnopolitičkih motiva i pritisaka.

Zato u ovom govoru toliko malo o antikorupcijskoj borbi. Oni koji su u tome najglasniji, obično su najsumnjiviji.

Pravosuđu smo na svim razinama u punoj mjeri prepustili odgovornost koja mu pripada. Zato želimo izmijeniti Ustav i ukinuti zastaru za politički motivirana, odnosno za sva teška ubojstva. Kao što to ima nekoliko europskih država koje nam služe kao uzor. Neka se pravosuđe, nakon što je prošlo sve kriterije po

Poglavlju 23, i nakon što smo ušli u EU, suoči s tim zlodjelima, tko god bili počinitelji, a tko su žrtve to znamo. Neka se pravosudni sustav dostojno nosi s odgovornošću. Samo tako, i samo i jedino tako, može postati najvišom točkom povjerenja svih hrvatskih ljudi. Nema druge, nikakvim ekstradicijama i nikakvim bijegom od odgovornosti. I na tome ćemo biti svi testirani.

Što se tiče Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije, onima kojima to nije jasno, naš jedini motiv za pokušaj vremenskog ograničavanja na kaznena djela počinjena nakon 2002. bio je: da zaštitimo ljude koji su na našoj strani sudjelovali u Domovinskom ratu, od mogućih kaznenih postupaka u nekoj od zemalja Europske unije. Mislim na postupke za kaznena djela ratnog zločina za koje postoji univerzalna jurisdikcija.

S tim se svatko mora složiti. Onaj tko se s tim ne slaže ne zna što je univerzalna jurisdikcija. To smo vidali po Europi. Moja dužnost, kao predsjednika Vlade u ovom svojstvu danima je da vas na to upozorim. To je kao puška na zidu u prvom činu drame. Čehovljeve ili bilo koje druge. U drugom će opaliti. Samo tako.

Hrvatsko pravosuđe treba doći do dokaza o svakom zločinu i kazniti krivce. Treba biti istražena svaka prijava i svaki glas o odgovornima za ratne zločine, ali najviše pred našim pravosudnim tijelima, jer to su naši zločini i naša drama. A ovako se pretvaraju u farsu.

Zbog takvog našeg pristupa Hrvatska neće biti ni na koji način oštećena ili sankcionirana. Jer ne može. Pokrenut ćemo tu raspravu u Europi i ukazati na neravnopravnost država članica u pravosudnoj suradnji koja je, nažalost, zapisana u okvirnoj odluci. Oni koji na to pristaju, pristaju da njihova zemlja bude tretirana kao zemlja drugog reda. Tako ja vidim članstvo u EU i za to ću se boriti, ako treba još tvrdoglavije i još upornije. Jer, nažalost, u našoj zemlji je imati stav i upornost u nekim stvarima samo druga riječ za iracionalnost i tvrdoglavost. Zovite kako hoćete, ali država se ne vodi na način na koji se vodila ranije. Tu nema kompromisa. To nema kompromisa. Dakle, mislim da su dobronamjerni i

pametni ljudi po deseti put ovo sve čuli i da će shvatiti. A za par dana će vam svima biti sve jasno.

Upravo će naša inicijativa o ustavnim promjenama i osnivanju saborskog istražnog povjerenstva omogućiti procesuiranje pa i rasvjetljavanje nekih okolnosti oko najtežih kaznenih djela, i izvući na površinu neke aktere koji se sada skrivaju iza kulisa buke i galame. Svatko od nas će imati priliku ako je sudjelovao u takvim stvarima, ne mislim naravno kao počinitelj, nego kao prekrivač, ovih dvadeset godina, da kaže, da objasni, s obzirom da pravosudni aparat, nažalost, dvadeset godina nije odradio ništa. Tome služe saborska istražna povjerenstva. Onog trena kada aparat počinje raditi, kad pravosudni aparat počne raditi, saborsko istražno povjerenstvo odlazi. Vidjeli smo u novijoj povijesti nekoliko saborskih povjerenstava; za Viktor Lenac, zaključilo je da nema nikakvih elemenata kaznene odgovornosti. Predsjedao je bivši član HDZ-a. Za kamione, uslijedio je kazneni postupak koji još nije gotov. Konačno, za INU. To je bilo veliko istražno povjerenstvo koje je otvorilo raspravu o mnogim detaljima i nepravilnostima u tadašnjoj Vladi i rezultiralo s neočekivanim brojem optužnica protiv pojedinca, ali i protiv političke organizacije. U tom smislu, bez da navodim što su konkretni ciljevi jer to ne znam i u tom neću sudjelovati, istražno povjerenstvo Sabora nije slučajno ustavna kategorija i ne služi slučajno u najnaprednijim demokracijama kao što je američka za rasvjetljavanje istine. Neka bude svjetlo. Dakle, kao što vrlo dobro znate, nitko ovdje ne štiti ni zločince ni kriminalce, nego želi istinu. Mi štitimo slabije i malobrojnije! A obično onaj koji ima nečistu savjest više: držite lopova. Nikada neću dopustiti da se hrvatsko pravosuđe smatra inferiornim bilo kojem drugom pravosuđu i europski uhidbeni nalog je instrument jedinstvenog prostora slobode, pravde i prava u EU, a ne instrument prioriteta bilo koje države pred drugom državom.

Ideja je, ne da se sudi u Hrvatskoj ili Švedskoj, nego da se sudi. Bilo gdje. S obzirom da je riječ o našoj drami, njezin završni čin bi trebao biti u Hrvatskoj.

I zato sam malo prije rekao da pravosuđe i represivni aparat mora postati točkom najvećeg povjerenja svih naših građana.

Da, svih naših građana, bez obzira na naciju, vjeru, porijeklo, socijalni status i sve ostalo po čemu se ljudi katkad i besmisleno razlikuju! Danas vas, u ovom visokom Domu, opet molim da zapamtite koliko je to važno i koliko je važno svim demokratskim sredstvima braniti to dostignuće.

Molim vas da shvatite da je borba za najviše standarde u pravima nacionalnih manjina za ovu zemlju i ovo društvo, u suštinskom smislu, važna koliko i rast gospodarstva.

U Vukovaru postavljamo dvojezične natpise na državnim i javnim institucijama. Provodimo Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina. I vjerujemo u taj zakon, jer taj zakon i takva praksa našu zemlju čine malo boljim i malo sretnijim mjestom.

Ne dajte da vas sasvim zaslijepe samo ekonomska pitanja, jer naš život ima mnogo više dimenzija!

Naši životi, bez obzira na ekonomsku situaciju, bili bi obezvrijeđeni ako bismo dopustili gaženje vrijednosti antifašizma i sekularizma, ako bismo dopustili diskriminaciju LGBT zajednice, ako bismo dopustili da bilo koja manjinska grupacija bude ugrožena ili pogažena. Ovo govorim zato što su u javnosti u posljednje vrijeme postale glasne skupine koje otvoreno dovode u pitanje naša civilizacijska dostignuća i naš ustavni poredak. Pritom se još pozivaju na Ustav i na domoljublje. Poštujemo njihovo pravo na drukčije mišljenje, i poštovat ćemo ga sve dok se kreće u granicama zakona. Upravo smo zato već na početku mandata, promjenom Zakona, omogućili javna okupljanja i prosvjede na Markovom trgu.

Ali obećavam, i opet vas molim da zapamtite: iskoristit ćemo sva demokratska sredstva da razbijemo i suzbijemo širenje mržnje i da razobličimo političke

manipulacije ljudskom patnjom i herojstvom. Tako obogaćujemo svoju kulturu koja u mnogim oblastima doživljava europsku afirmaciju.

Dame i gospodo, završit ću. Ako smo imalo razumni i minimalno dobronamjerni, na kraju je savršeno jasno da se na ovome putu etape ne mogu preskakati. Suočavanje s realnošću i visokim računima zatečene neodgovornosti uvijek je bolan proces. Naša budućnost ovisi ponajviše o ispravnom prepoznavanju naše realnosti, naših interesa i naših potencijala, bez bilo kakvih političkih ili civilizacijskih predrasuda. Pritom nam nisu potrebni ni tutori ni sponzori. Trebaju nam dobronamjerni partneri i istinski prijatelji. A partnerstvo i prijateljstvo, kako ih ja shvaćam, podrazumijevaju ravnopravnost. Zapamtite tu riječ.

Hvala na pozornosti i strpljenju. Živjeli! Živjela Hrvatska.